

SKR.s kansli

Information angående skydd i vård och omsorg

Bekämpningen av coronaviruset sätter ett stort tryck på välfärdens verksamheter. Vård- och omsorgspersonalen gör nu sitt yttersta för att ta hand om de med störst behov och att bromsa smittspridningen. Det arbete som sker i kommuner och regioner varje dag, dygnet runt, ibland under tuffa förhållanden är helt avgörande för att Sverige ska klara av att rida ut den här stormen.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har sedan coronaviruset började spridas påpekat att det finns en risk för att arbetsmiljölagen krockar med socialtjänstlagen, patientsäkerhetslagen och hälso- och sjukvårdslagen: Arbetstagarens säkerhet, brukarens rättighet till insatser och vårdens skyldighet att tillhandahålla hälso- och sjukvård måste klaras samtidigt.

Det är därför av yttersta vikt att ansvariga myndigheter - Arbetsmiljöverket, Inspektionen för vård och omsorg, Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen - kommunicerar tydligt och hittar en fungerande balans mellan de olika lagarna. Det var därför välkommet att de fyra myndigheterna den 11 april enades om en gemensam kommunikation kring normerna för skyddsutrustning, det lokala arbetsmiljöarbetet och myndigheternas roll.

[Expertmyndigheternas gemensamma uttalande om skydd mot smitta inom vård och omsorg](#)

Det ställs många frågor nu om hur äldreomsorgen i kommunerna ska arbeta för att bromsa smittspridningen, säkra personalförsörjningen och ge god vård och omsorg till sjuka. På skr.se finns frågor och svar till stöd för arbetet. SKR:s övergripande råd till verksamheterna är följande:

Följ myndigheternas rekommendationer om skyddsutrustning och gör riskbedömningar

SKR ger inga egna rekommendationer, utan utgår i rådgivningen från den information som expertmyndigheterna ger. Folkhälsomyndighetens rekommendationer, som bygger på den kunskap som finns om coronaviruset, är tillsammans med riskbedömningarna på varje arbetsplats grunden för det lokala arbetsmiljöarbetet. Personalen ska ha kunskap och förutsättningar för att använda sig av basala hygienrutiner och personlig skyddsutrustning. Felaktig användning av till exempel avancerade andningsmasker riskerar att minska skyddet och kan bidra till att öka smittspridningen bland medarbetare och äldre.

Det förekommer lite olika syn på vilken personlig skyddsutrustning som krävs, bland annat med fokus på munskydd och andningsmask. Fackförbundet Kommunal har uttalat att alla deras medlemmar som arbetar på äldreboenden och i hemtjänsten ska ha andningsmask av FFP2 eller FFP3 standard i allt patientnära arbete där patienten/brukaren har en misstänkt eller verifierad covid-19.

Folkhälsomyndigheten och Arbetsmiljöverket rekommenderar långa visir som grundskydd, och vid ökad risk för stänk bör munskydd (standard IIR) användas. Världshälsoorganisationen (WHO) har samma rekommendation och understryker vikten av att använda rätt utrustning vid rätt tillfälle. Det är nödvändigt dels för att säkerställa ett hållbart arbetssätt, dels med tanke på den globala brist som råder på andningsmasker av FFP2 och FFP3 standard.

[Folkhälsomyndighetens rekommendationer och val av skyddsåtgärder mot covid-19 inom vård och omsorg](#)

Tänk långsiktigt vid skyddsombudsstopp

Vid hot eller beslut om skyddsombudsstopp är det av yttersta vikt att arbetsgivare och skyddsombud på varje arbetsplats har en välfungerande dialog, också innan det uppstår. Det är viktigt att så långt möjligt undvika att kortsiktigt lösa situationen genom att tillhandahålla annan skyddsutrustning som inte stöds av expertmyndigheternas rekommendationer. Det kan vara en akut lösning för att klara patientsäkerheten, men kan få stora konsekvenser. Det riskerar exempelvis att undergräva expertmyndigheternas råd och att bidra till att minska tillgången till sådan skyddsutrustning som krävs inom andra delar av vård och omsorg, exempelvis i intensivvårdsverksamhet. Att olika arbetsplatser tillämpar olika nivåer av skyddsutrustning, kan också bidra till att öka osäkerheten bland verksamhetsansvariga, medarbetare, brukare och anhöriga.

[Frågor och svar om arbetsgivares ansvar – riskbedömning och arbetsmiljö](#)

Vidta åtgärder för att minska smittspridningen

De viktigaste åtgärderna för att minska smittspridningen är att hålla god basal hygien, att göra bra riskbedömningar och säkerställa att medarbetarna följer riktlinjerna på den aktuella arbetsplatsen. Det är därför avgörande att arbetsgivaren säkerställer att medarbetarna har utbildning och förutsättningar att efterleva denna standard. Stärk chefer inom vård och omsorg i beslutet att använda relevant, av myndigheterna rekommenderad, personlig skyddsutrustning utifrån den bedömda risken i varje aktuell vård- och omsorgssituation. Och låt medarbetare gå de bra webbaserade kurserna om basala hygienrutiner som Socialstyrelsen tagit fram.

[Socialstyrelsen utbildningar, material och vägledning i arbetet med att förhindra smittspridning av covid-19](#)

Dessa åtgärder är nödvändiga att genomföra för att minska smittspridningen och för att personalen ska känna sig så trygga och säkra som möjligt i bekämpningen av coronaviruset.

Kontaktinformation

SKR:s Kontaktcenter: Telefon: 08-452 70 00. E-postadress: info@skr.se